

Obrtnijske raznoterosti.

Oznanilo. S postavo dne 20. julija 1894. drž. zakon št. 168. razširila se je dolžnost zavarovanja delavca proti nezgodam pri delu, na sledeče obrate: 1.) na vse železnične obrate, brez ozira na gonilno silo; 2.) na vse druge podjetbe, katere se obrtoma pečajo s prevažanjem oseb in stvari, po kopnem in po medzemskih vodah; 3.) na grabočije (otrebljenjo dna morja, jezerov in rek); 4.) na podjetbe, ki se obrtoma pečajo s snažbo cest in poslopij (oken streh itd.); 5.) na obrtne podjetbe zalog blaga, vštevši skladovnice in obrtne zaloge lesa in oglja na debelo; 6.) na podjetbe stalnih gledišč, tudi ako se ne vrše vse leto, glede vseh delavcev in uradnikov, ki imajo posla pri njih, ter tudi glede igrajočega osebja; 7.) na gasilce po poklici; 8.) na obrtne podjetbe čiščenja kanalov (stranišč); 9.) na obrtne podjetbe dimnikarjev; 10.) na obrtne podjetbe kamnosekov, vodnjakarjev, in izdelovateljev železnin. Vsi omenjeni obrtniki, katerim gre prištevati tudi mestne postreščike, fijakarje, voznike, spediterje in vse različne kovače, imajo prijaviti c. kr. okrajni politični oblasti v dopisu vse osebje vporabljeno v dotičnem svojem obrtu, i to na vnaplašč tiskanih polah, katere se brezplačno dobe pri c. kr. okrajni politični oblasti.

Kmetijstvo.

Nova nevarnost našemu kmetijstvu.

Zadnja leta je cena žitu tako pala, da se ga skoro ne izplača več pridelovati. V Zjedinjenih državah, Kanadi, Argentini, Indiji in Avstraliji so se zadnji čas obdelala obširna ozemlja, kjer sedaj pridelujejo pšenico, dočim so pred desetimi leti bili še gozdi ali pa travniki. Pa še vedno je v Ameriki veliko zemlje neobdelane, od koder bode še hodila kedaj pšenica na evropske trge. Tako ima Brazilija še mnogo neobdelane rodovitne zemlje. Pa tudi iz Azije bode še v večji meri žito prihajalo v Evropo. Ko bode dodelana sibirski železnica, bodo se gotovo obdelali obširni, rodovitni kraji in žito se bode izvažalo. V večini imenovanih krajev pa kmeta obdelovanje mnogo manj stane nego pri nas. Ker je dosti zemlje, obdelujejo le ravnine, kjer lahko delajo s stroji. Zemlja še ni tako izsesana kakor pri nas, in zatorej ni treba gnojiti. Res, da se bode tudi ustavilo privažanje tujega žita, ko se ljudstvo tudi v teh deželah namnoži in se rodovitna polja izsejajo, ali do tega mine še nekaj desetletij. Naš kmet, preobložen z davki seveda ta čas že lahko propade.

Jedino živinoreja je, ki se vzdržuje naš kmečki stan. Posebno se je naš kmet nadejal, da se mu zboljšajo razmere, ko se je vsled sklenjene trgovske pogodbe odprlo nemško trgovišče. Nakrat se je pokazala nova nevarnost. Privažati se je začelo avstralijsko meso in živina. Sedaj se delajo le začetki, ali vsekako se je bati, da cena prej ali slej živini pala. Dolgo na to niti nobeden misliti ni mogel, da bi iz Avstralije sveže meso ali živino vozili v Evropo, ali napredek je vse omogočil. Ladije vozijo vedno hitreje in torej prevažanje vedno manj stane in je vedno manj nevarnosti, da bi živina po-

ginila po potu, umetni led pa tudi omogočuje, da se sveže meso ne spridi.

Pred nekaterimi meseci je prišlo prvo avstralijsko meso na Dunaj. Ljudem ni posebno ugajalo. Premastno je, in poleg tega zgubi mnogo redilnosti na potu na ledu. Znanstvene preiskave kažejo, da tudi mraz popolnoma ne ustavi kvarjenje mesa, temveč ga le nekoliko ovira. Če je meso dolgo še na takem mrazu, se nekoliko spridi. Gospoda za tako meso ni marala, ali ljudje, ki delajo, pa niso tako izbirčni, če je le ceneje. Za to pa privažanje avstralijskega mesa ni popolnoma prenehalo. Avstralijsko meso se pa po nekaterih mesnicah prodaja tudi kot domače. Dunajski mesarji ga namreč skrivaj dobivajo.

Zadnji čas je prišlo dosti avstralijskega mesa v Prago. Vse to meso so vzeli tamošnji mesarji in je izpečavajo za domače. Ker pa ni povsem slastno, jeli so nekateri misliti na to, da bi privažali avstralijsko živino. Pred nekaterimi dnevi so pripeljali prvih dvajset goved na Dunaj. Temu bodo sledila še druga. Snuje se neko posebno društvo mesarjev, ki bode skrbelo za privažanje avstralijske živine. Živina, ki bode prihajala, oddajala se bode le članom tega društva. Vidi se torej, da se je tudi živinorejcem že resno bati avstralijske konkurence. Živine v Avstraliji je jako veliko in je mnogo ceneje nego pri nas, kajti ondu imajo silno velike in dobre pašnike. Ker bode to meso prihajalo v Nemčijo, se bode izvoz naše živine tudi tja zmanjšal in nova trgovska pogodba z Nemčijo nam ne bode nič koristila.

Dobiček od avstralijske živine bodo imeli v prvi vrsti veliki mesarji, le ti jo bodo mogli dobivati, kajti mali mesar ne more jo veliko kupiti nakrat. Dobiček bode imel le kapitalizem.

Resno je treba računati z nevarnostjo, ki preti našemu kmetskemu stanu. Pred vsem bode dolžnost naših poslancev delati z drugimi zastopniki kmetskega stanu, da se z novo carinsko politiko prepreči ali pa vsaj omeji privoz živine iz družih delov sveta. S tem se našemu kmetu vzame poslednji dohodek in njegov popolen propad je povsem gotov.

Kmetijske raznoterosti.

Proti trtni uši. Španjski vinogradnik je izumil neko kemično sestavino, ki pokonča trtno uš in še pospešuje rast trte. Poskusi v Kataloniji so se baje dobro obnesli. — Da bi se le ta novica potrdila.

Prijazni matici. Dosedaj je bilo občno mnenje, da ima vsak čebelen panj le jedno matico, da ta druge ne trpi v panji. Pri letošnji razstavi na Dunaji je pa učitelj Ernest Galter razstavil panj z dvema maticama, ki se jako dobro razumeta. Večkrat se zblížati ne da bi pokazali najmanjšo nevoljo drugo na drugo. 83letni čebelar dr. Dzierzon je sam dolgo z zanimivostjo opazoval to prirodno čudo.

Rodovitna trta. V Ljutomeru ima Lavrič pred svojo hišo trto, ki ima 1582 lepih grozdov. Stara je sedem let in dve leti ni bila okopana. Lani je imela 773 grozdov.